

II – AKTI OPĆINSKOG NAČELNIKA

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINA ZAVIDOVIĆI

Broj: 02-14-1602/19

Dana: 17.06.2019. godine

Na osnovu člana 39. Statuta Općine Zavidovići („Službeni glasnik Općine Zavidovići“, broj: 5/08 i 5a/08) i člana 18. i 32. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18), Općinski načelnik Zavidovići donio je

ZAKLJUČAK

o usvajanju Dokumenta okvirnog Budžeta
općine Zavidovići za period 2020.-2022. godina

I

Usvaja se Dokument okvirnog Budžeta općine Zavidovići za period 2020.-2022. godina broj: 02-14-1602/19 od 06.06.2019. godine.

II

Dokument okvirnog Budžeta Općine Zavidovići za period 2020.-2022. godina podnosi se Općinskom vijeću Općine Zavidovići uz Nacrt Budžeta općine Zavidovići za 2020. godinu kao informacija za izradu Budžeta.

III

Zaključak stupa na snagu danom donošenja a za njegovu realizaciju zadužuju se Služba za upravu ekonomskih poslova i poduzetništvo i Stručna služba Općinskog vijeća.

OPĆINSKI NAČELNIK

(M.P.)

mr. sci. Hašim Mujanović, s.r.

**Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
OPĆINA ZAVIDOVIĆI**

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE ZAVIDOVIĆI ZA PERIOD
2020. - 2022. GODINE**

Zavidovići, juni 2019. godine

SADRŽAJ

DIO PRVI - UVOD

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

**POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE
PRETPOSTAVKE I PROGNOZE**

- Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina
- Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini
- Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)
 - A. Industrijska proizvodnja, uvoz-izvoz, inflacija
 - B. Tržište rada
- Odjeljak D. Realni sektor

DIO TREĆI - FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

- Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine
- Odjeljak B. Porez na dodanu vrijednost
- Odjeljak C. Direktni porezi

**DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA
OPĆINE ZAVIDOVIĆI**

POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI

- Odjeljak A. Indirektni porezi
- Odjeljak B. Porez na dohodak

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU OPĆINE ZAVIDOVIĆI

- Odjeljak A. Plaće i naknade
- Odjeljak B. Materijalni troškovi
- Odjeljak C. Tekući transferi
- Odjeljak D. Kapitalna potrošnja općine Zavidovići

**POGLAVLJE III. OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA
BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI**

DIO PRVI - UVOD

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16 i 5/18), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta (DOB) koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za period 2020.-2022. godine. Ovaj dokument je izlazni rezultat srednjoročnog procesa planiranja i izrade budžeta po metodologiji „10 koraka“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. S obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Dokument okvirnog budžeta za period 2020. - 2022. godine izlaže fiskalnu strategiju i budžetske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije bolju stratešku osnovu za pripremu budžeta. DOB predstavlja preliminarni okvirni Nacrt budžeta za 2020. godinu, te daje okvirna predviđanja za 2021. - 2022. godinu. Osnova za izradu budžeta zasniva se na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih pokazatelja, te prognozi prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene Dokumentom okvirnog budžeta.

Služba za upravljanje ekonomskim poslovima i poduzetništvom općine Zavidovići je u narednim tabelama koristila projekcije prihoda dostavljene od nadležnih institucija, tj. Direkcije za ekonomsko planiranje pri Vijeću Ministara BiH, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje BiH, te Federalnog ministarstva finansija, a shodno tome sačinjene su i projekcije okvirnih rashoda općine Zavidovići koje će prilikom svake izrade Budžeta za odgovarajuću godinu biti podložne revidiranju i potrebnim korekcijama.

Pri izradi ovog dokumenta korišteni su podaci iz sljedećih publikacija:

- Vijeće ministara BiH, „Program ekonomskih reformi za 2019 - 2021. godinu“, Sarajevo, januar 2019. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Ekonomski trendovi januar – septembar 2018. godine“, Sarajevo, decembar 2018. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Perspektive 2020.- 2022. godine“, Sarajevo, april 2019. godine;
- Direkcija za ekonomsko planiranje BiH, „Informacija o kretanju makroekonomskih pokazatelja januar – decembar 2018. godine“, Sarajevo, februar 2019. godine;
- Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje BiH, „OMA Bilten“;
- Federalno ministarstvo finansija, Smjernice ekonomske i fiskalne politike FBiH za period 2020 - 2022. godine, Sarajevo, juni 2019. godine;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 1, 2, 3, 4 i 5;
- Federalni zavod za statistiku, „Mjesečni statistički pregled Federacije Bosne i Hercegovine po kantonima“, broj: 1, 2, 3, 4 i 5.

DIO DRUGI - PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

**POGLAVLJE I. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE
PRETPOSTAVKE I PROGNOZE**

Odjeljak A. Događaji iz proteklih godina

U nedostatku zvaničnih podataka o nacionalnim računima, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora se može zaključiti da je Bosna i Hercegovina u 2018. godini ostvarila ekonomski rast u rangu prošlogodišnjeg. Međutim, prije elaboriranja kratkoročnih indikatora vrijedi istaći da je EK u svojoj regularnoj publikaciji (EU Candidate & Potential Candidate Quarterly-CCEQ) navela značajna odstupanja između proizvodnog i rashodovnog pristupa prilikom obračuna BDP-a.

Unatoč ovim razlikama, bar kada je rashodovni pristup u pitanju može se zaključiti da su glavne izvore ostvarenog rasta BDP-a u 2018. godini predstavljali izvoz i privatna potrošnja, dok je doprinos investicija i javne potrošnje bio skromniji.

S druge strane, posmatrano po proizvodnom pristupu Bosna i Hercegovina je u trećem kvartalu ostvarila ekonomski rast od 2,9% u odnosu na isti period prethodne godine, što je približno jednako ekonomskom rastu u prvom polugodištu koji je iznosio oko 3%.¹ Ako se pažljivije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a može se primijetiti da je isti ostvaren zahvaljujući jačanju izvozne i u određenoj mjeri domaće tražnje. Naime, tokom 2018. godine najznačajnija povećanja ekonomske aktivnosti od preko 5% zabilježena su u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije i maloprodaje koja je definisana domaćom tražnjom. Ovo povećanje ekonomske aktivnosti rezultiralo je značajnim povećanjem broja zaposlenih u odnosu na prethodnu godinu. Vrijedi napomenuti da je 2/3 novozaposlenih u okviru prerađivačke industrije, dok se 1/3 odnosi na novozaposlene u sektoru usluga. Međutim, kada su u pitanju ekonomska dešavanja u Bosni i Hercegovini za 2018. godinu na osnovu raspoloživih podataka sa sigurnošću se može zaključiti da su ona bila u znaku vanjskog sektora gdje se posebno ističe vanjskotrgovinska robna razmjena sa svijetom. Name, tokom godine Bosna i Hercegovina je zabilježila dvocifrene stope rasta ukupne robne razmjene, izvoza i uvoza roba. Povećanje izvozne tražnje i cijena pojedinih izvoznih proizvoda rezultirali su nominalnim povećanjem bh. robnog izvoza od 17,4%, što je znatno više u odnosu na prethodnu godinu kada je godišnji rast izvoza roba iznosio 4,8%.

Ovo povećanje izvoza, odnosno generalno viši nivo ekonomske aktivnosti u zemlji uz prisustvo cjenovnog efekta doveli su istovremeno i do nominalnog povećanja robnog uvoza od 12,2% što je isto tako znatno više od prošlogodišnjih 2%. Tako su ova kretanja izvoza i uvoza roba za posljedicu imali povećanje robnog deficita od 5% nominalnom smislu. Međutim, ako se ima u vidu i značajan rast izvoznih i uvoznih cijena, skoro sa sigurnošću se može konstatovati da je robni deficit u 2018. godini stagnirao u odnosu na prethodnu godinu. Ako se ovim pokazateljima vanjskotrgovinske robne razmjene pridodaju pozitivan bilans u domenu izvoza usluga, rast novčanih priliva iz inostranstva, te pozitivan trend rasta

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, saopštenje, „ Bruto domaći proizvod, proizvodni pristup, tromjesečni podaci“, 04.01.2018. godine.

direktnih stranih ulaganja sa sigurnošću se može zaključiti da je vanjski sektor ostvario značajan doprinos rastu BDP-a i na neki način obilježio 2018. godinu kada su u pitanju ekonomska dešavanja u BiH.

Ukupni građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u trećem kvartalu 2018. su imali skromni rast od 0,1% u odnosu na drugi kvartal. Građevinski radovi u okviru visokogradnje su u K3 uvećani za 1% dok su radovi u niskogradnji zabilježili pad od 3,5% (K3/K2 2018).

Promet trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, u razdoblju januar - decembar 2018. godine, ostvario je rast od 5,1% u odnosu na isti period prošle godine. Ovom rastu najveći doprinos dali su povećanje trgovine motornim gorivima od 4,9% i trgovine na malo, osim motornih goriva u specijalizovanim prodavnicama od 5,1%. Rast prometa u periodu januar - decembar 2017. godine je zabilježen u trgovini prehrambenim proizvodima (hranom, pićem i duhanskim proizvodima) u iznosu od 3,7%, a u trgovini neprehrambenim proizvodima je također zabilježen rast u iznosu od 6%. U kategoriji neprehrambenih proizvoda trgovine na malo zabilježen je rast prometa u kategorijama tekstila, odjeće, obuće i proizvoda od kože od 16,5%, trgovini namještajem, rasvjetom i električnim aparatima za domaćinstvo od 6,9%, rast prometa u apotekama i trgovinama sa medicinskim i kozmetičkim preparatima od 2% te u kategoriji prometa knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima gdje je zabilježen rast od 3,5%.

Prema dostupnim podacima za treći kvartal 2018. godine promet transporta i skladištenja zabilježio je rast od 3,5% u odnosu na prethodni kvartal. Ovom porastu najviše je doprinio rast prometa od 35,2% koji je ostvaren u oblastima skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu (K3/K2 2018). Pad prometa zabilježen je u području kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta u iznosu od 0,1 te kod poštanskih i kurirskih djelatnosti pad od 3,2%.

Pored vanjskog sektora, na bazi određenih indikatora kao što su povećanje broja zaposlenih, prometa u maloprodaji i kreditnog rasta u okviru sektora stanovništva od 6,7% može se zaključiti da je došlo i do povećanja privatne potrošnje. U okviru ukupnih prihoda, a u kontekstu povećanja potrošnje, neto prihodi od PDV-a su povećani za 4,1%. Međutim, potrebno je također istaći da je tokom godine došlo do značajnijeg rasta servisiranja vanjskog duga od oko 30%. Imajući u vidu navedene okolnosti i zastoje u realizaciji finansijskih aranžmana, kao i ne tako uvjerljive pokazatelje iz sektora građevinarstva može se zaključiti da je doprinos ukupnih investicija u povećanju BDP-u u 2018. godini bio zanemariv.

Odjeljak B. Trenutno stanje u Bosni i Hercegovini

Iako zvanično saopštenje nije bilo dostupno u vrijeme pripreme ovog izvještaja, trenutno raspoloživi preliminarni podaci za prvih 9 mjeseci 2018. godine nagovještavaju da je ekonomski rast u Bosni i Hercegovini sa početka godine u nešto jačem intenzitetu nastavljen i tokom trećeg kvartala tekuće godine. Čini se da je ključnu determinantu rasta u trećem kvartalu predstavljalo povoljnije vanjsko okruženje u odnosu na početak godine.

Naime, prema preliminarnim podacima Eurostata u EU28 u trećem kvartalu u odnosu na prethodni kvartal zabilježen je ekonomski rast od 0,6%, dok je registrirana

stopa rasta BDP-a u odnosu na isti kvartal prethodne godine iznosila 2,5%.² Podsjećanja radi, stope ekonomskog rasta u prvom i drugom kvartalu su iznosile 2,2% odnosno 2,4%. Ako se detaljnije posmatra struktura ostvarenog rasta BDP-a vidljivo je da su najznačajniji doprinosi rastu ostvareni u domenu privatne potrošnje 1,2, zatim investicija 0,9 i pozitivnog vanjskotrgovinskog bilansa od 0,5, dok je javna potrošnja stagnirala. Posmatrano po zemljama, sve zemlje članice su zabilježile poboljšanje ekonomskog rasta pri čemu su registrirane stope rasta BDP-a u K3 2018. godine u zemljama koji su glavni trgovinski partneri Bosne i Hercegovine iznosile: Slovenija 4,9%, Austrija 3,5%, Hrvatska 3,2%, Njemačka 2,8% i Italija 1,7%. Ako se ovome doda da je tokom posmatranog perioda došlo do povećanja ekonomske aktivnosti u Srbiji od 2,1%, može se zaključiti da su ova dešavanja u okviru glavnih trgovinskih partnera predstavljala glavnu determinantu ekonomskog rasta koji je Bosna i Hercegovina ostvarila u trećem kvartalu 2018. godine.

U nedostatku zvaničnog saopštenja nacionalnih računa, a na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora ekonomskih dešavanja za treći kvartal 2018. godine čini se da su glavni nosioci rasta bili privatna potrošnja i vanjski sektor, dok je uticaj investicija bio manje izražen. Povećanje broja zaposlenih od oko 2,5%, povećanje novčanih priliva iz inostranstva kao i porast kreditnih plasmana vjerovatno su se odrazili na povećanje raspoloživog dohotka stanovništva što je rezultiralo povećanjem privatne potrošnje. Ovo na neki način potvrđuje i podatak da je tokom navedenog perioda došlo do povećanja uvoza roba široke potrošnje i povećanja prometa u maloprodaji od oko 5%, dok su neto poreski prihodi od PDV uvećani za 6,1%. I dok je privatna potrošnja predstavljala glavni generator rasta ukupne potrošnje odnosno BDP-a, s druge strane usljed procesa fiskalne konsolidacije i povećanja obaveza servisiranja obaveza vanjskog duga javna potrošnja je najvjerovatnije stagnirala i imala neutralan efekt na ekonomski rast tokom posmatranog perioda.

S druge strane, proces ekonomskog oporavka u domenu investicija još uvijek zaostaje za drugim agregatima. Drugim riječima, nivo investicija u Bosni i Hercegovini kako privatnih tako i javnih nije na željenom nivou i tek je dostigao predkrizni period. Što se tiče 2018. godine, čini se da je doprinos investicija bio zanemariv što potvrđuju slabi pokazatelji u sektoru građevinarstva, kao i ne tako impresivan rast uvoza kapitalnih proizvoda. U okviru investicija vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina u dosadašnjem periodu 2017. godine zabilježila dvocifrenu stopu rasta priliva direktnih stranih ulaganja, međutim nizak nivo učešća ove vrste ulaganja u ukupnim investicijama odnosno u strukturi BDP-a suštinski ne mijenja ukupnu sliku kada su u pitanju investicije u Bosni i Hercegovini u ovoj godini. Kada se posmatra ukupna slika ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovine u 2018. godini čini se da je najznačajniji iskorak napravljen u okviru vanjskog sektora što se ponajviše odnosi na robni izvoz i izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije. Tako Bosna i Hercegovina, zahvaljujući pojačanoj izvoznoj tražnji i povećanju cijena pojedinih izvoznih proizvoda, tokom cijele godine bilježi dvocifreni rast robnog izvoza (devetomjesečni rast robnog izvoza 17,9%) i povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije (devetomjesečni porast proizvodnje 4,5%). Posmatrano na nivou trećeg kvartala nominalni rast robnog izvoza dodatno je

² Eurostat, newsrelease 165/2017, 31 October 2018.

uvećan i iznosio je 22,8% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, dok je porast proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u istom vremenskom periodu iznosio 8,9%. Ovo intenziviranje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji neminovno je rezultiralo povećanjem robnog uvoza od 12,6% i robnog deficita od 5,3% u nominalnom smislu. Međutim, vrijedi istaći da je tokom cijele godine na međunarodnim tržištima prisutan trend povećanja cijena pojedinih proizvoda, pri čemu su najznačajnija povećanja registrirana u okviru metala i energenata. Tako je prema raspoloživim podacima za prvih 9 mjeseci 2018. godine povećanje izvoznih cijena iznosilo 4,9%, dok su cijene uvoznih proizvoda uvećane za 5,7%.³ Imajući u vidu prisustvo cjenovnog efekta, i činjenicu da je trgovinski bilans u realnom smislu smanjen za 2%, te povećanje izvoza usluga i pozitivan trend priliva iz inostranstva može se zaključiti da je vanjski sektor bio ključni generator ekonomskog rasta u 2018. godini, što se naročito može reći za treći kvartal 2018. Godine.

Odjeljak C. Projekcije bruto društvenog proizvoda (BDP)

U 2019. godini referentne međunarodne institucije nagovještavaju nastavak trenda pozitivnih ekonomskih prilika kako u svijetu, tako i u neposrednom eksternom okruženju. Ovaj nastavak povoljnog eksternog ambijenta uz pojačani doprinos internih dinamika bi trebao rezultirati dodatnim jačanjem ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini. Prema projekciji Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), očekuje se da bi stopa realnog rasta bruto društvenog proizvoda (BDP) u 2019. godini mogla iznositi 3,2%.

Pretpostavlja se da bi ključni oslonac ekonomskog rasta u 2019. godini trebala predstavljati domaća tražnja. Naime, povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje i građevinskih radova praćeno povećanjem broja zaposlenih i prihoda od izvoza trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana a samim tim i povećanjem privatne potrošnje koja će kao i prethodnih godina predstavljati ključni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, imajući u vidu visok nivo javne potrošnje u okviru BDP-a u Bosni i Hercegovini i napore koji se ulažu kroz proces fiskalne konsolidacije u 2019. godini se ne očekuje značajniji rast javne potrošnje.

Investicije bi u 2019. godini za razliku od prethodnih, mogle imati značajniji rast a samim tim i veći doprinos u očekivanom rastu BDP-a u 2019. godini. Tokom 2019. godine očekuje se povećanje privatnih i naročito javnih investicija. Poboljšanje poslovnog ambijenta kroz reformske procese bi mogle povećati interes kako domaćih tako i stranih investitora za investiciona ulaganja u BiH. S druge strane, deblokada aranžmana sa MMF-om usljed usvajanja Zakona o akcizama omogućio je Bosni i Hercegovini povlačenje kreditnih sredstava međunarodnih finansijskih institucija (EBRD, EIB) koji su prošlosti predstavljali glavni izvor finansiranja javnih investicija. Ova sredstva uz najave povećanja investicija iz budžeta sa svih nivoa vlasti nesumnjivo će podstaknuti ekonomski rast u Bosni i Hercegovini.

Povoljno eksterno okruženje koje bi se trebalo manifestovati kroz pojačanje izvozne tražnje u 2019. godini trebalo bi omogućiti nastavak visokog nivoa

³ Agencija za statistiku BiH, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, VII-IX 2018“, 20.11.201.

vanjskotrgovinske razmjene u Bosni i Hercegovini. Tako se u 2019. godini u Bosni i Hercegovini očekuje povećanje izvoza od 7,3% u realnom smislu. S druge strane, jačanje ekonomske aktivnosti u zemlji uz očekivani rast izvoza rezultirat će realnim povećanjem uvoza od 4,8 % u odnosu na prethodnu godinu. Usljed ovog trenda kretanja izvoza i uvoza, u 2019. godini se očekuje stagnacija vanjskotrgovinskog bilansa tako da će vanjskotrgovinski bilans imati neutralan doprinos na očekivani ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2019. godini.

U periodu 2020.-2022. godina pod pretpostavkom nastavka stabilnog eksternog okruženja u ovom srednjoročnom vremenskom okviru u Bosni i Hercegovini se očekuje nastavak ekonomskog rasta po prosječnim stopama rasta od 3,6% na godišnjem nivou. Tokom ovog perioda očekuje se da domaća tražnja kroz privatnu potrošnju i investicije bude glavni oslonac ekonomskog rasta. S druge strane, tokom posmatranog perioda očekuje se stagnacija javne potrošnje što će rezultirati smanjenjem njenog učešća u strukturi BDP-a odnosno njenog doprinosa u ekonomskom rastu Bosne i Hercegovine. Također, reformske mjere koje su usmjerene ka poboljšanju poslovnog ambijenta u zemlji trebale bi rezultirati većim investicionim ulaganjima (domaćim i inostranim) što bi ojačalo privatni sektor, zaposlenost i u konačnici bh. vanjskotrgovinsku robnu razmjenu sa svijetom.

Tabela 1. Makroekonomski pokazatelji za period 2020.-2022. godine

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nominalni BDP u mil. KM	32.510	34.034	35.507	37.107	39.036	41.098
Nominalni rast u %	4,8	4,7	4,3	4,5	5,2	5,3
BDP deflator (prethodna godina = 100)	101,3	101,4	101,2	100,8	101,3	101,3
Realni BDP u mil. KM (prethodna godina = 100)	32.092	33.578	35.090	36.804	38.535	40.581
Realni rast u %	3,4	3,3	3,1	3,7	3,8	4,0
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	1,7
Potrošnja u mil. KM	31.036	31.921	32.809	33.782	34.827	36.076
Realni rast u %	1,6	1,5	1,3	1,6	1,7	1,8
Vladina potrošnja u mil. KM	6.369	6.497	6.614	6.753	6.874	7.080
Realni rast u %	1,5	0,8	0,3	0,6	0,3	0,5
Privatna potrošnja u mil. KM	24.667	25.425	26.195	27.030	27.953	28.996
Realni rast u %	1,6	1,7	1,6	1,8	2	2,1
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil. KM	5.653	6.251	6.715	7.378	8.108	8.952
Realni rast u %	5,8	10,3	7	9,3	9,7	8,8
Vladine investicije u mil. KM	728	932	1.035	1.283	1.501	1.711
Realni rast u %	1,4	26,5	9,4	22,2	15,3	11,2
Privatne investicije u mil. KM	4.924	5.318	5.680	6.095	6.607	7.241
Realni rast u %	6,4	7,9	6,6	7	8,5	8,3
Uvoz u mil. KM	17.701	19.091	20.036	21.491	23.055	24.931
Nominalni rast u %	13,3	7,9	5	7,3	7,3	8,1

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ZAVIDOVIĆI broj 11/2019

Realni rast u %	7,9	6,3	2,9	4,7	5,1	4,6
Izvoz u mil. KM	12.575	13.976	14.955	16.362	17.941	19.712
Nominalni rast u %	18,4	11,1	7	9,4	9,6	9,9
Realni rast u %	12,2	8,9	4,9	7,2	6,7	6,6
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	15,8	16,9	17,8	18,7	20	20,9
Bilans tekućeg računa u mil. KM	-1.473	-1.488	-1.451	-1.498	-1.512	-1.657
Rast u %	5,1	1	-2,5	3,2	1	9,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,5	-4,4	-4,1	-4,0	-3,9	-4,0

Izvor podataka: Direkcija za ekonomsko planiranje, mart 2019. godine

U ovome poglavlju su prikazana makroekonomska kretanja u prethodne dvije godine, te projekcije za tekuću godinu i naredni srednjoročni period, kao i glavni makroekonomski rizici koji bi potencijalno mogli ugroziti projicirani makroekonomski scenarij.

Makroekonomski pokazatelji u periodu 2020.-2022. godina izrađeni su na osnovu svih dostupnih i zvaničnih informacija koje objavljuju relevantne institucije u BiH i Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i na osnovu drugih dostupnih materijala, uvažavajući pri tome međunarodne faktore koji utiču na ekonomski razvoj Federacije Bosne i Hercegovine.

Bosna i Hercegovina je, prema prvim procjenama⁴, u 2018. godini ostvarila rast od 3,3% u odnosu na 2017. godinu, potaknut jačanjem domaće tražnje i povoljnim kretanjima u međunarodnom ekonomskom okruženju.⁵ Najznačajniji rast je, kao i u prethodnom periodu, ostvaren u domenu privatne potrošnje i investicija, dok je doprinos neto izvoza bio neutralan. Pri ovoj procjeni je važno uzeti u obzir usporavanje ekonomskih kretanja u zemljama EU u drugoj polovini 2018. godine, koja će se sa sigurnošću odraziti i na ekonomska kretanja u Bosni i Hercegovini. Naime, posljednji podaci Eurostat-a za 2018. godinu ukazuju na usporavanje rasta za četvrti kvartal 2018. godine u odnosu na isti kvartal prethodne godine (1,4%⁶), dok je istovremeno došlo i do usporavanja rasta u glavnim trgovinskim partnerima Bosne i Hercegovine, Njemačkoj i Italiji (rast u posljednjem kvartalu 2018. godine je iznosio 0,6%, odnosno 0,0%).⁷

Prema preliminarnim procjenama, a na osnovu objavljenih saopštenja Federalnog zavoda za statistiku za četiri kvartala 2018. godine⁸, BDP Federacije Bosne i Hercegovine je u 2018. godini iznosio 21,2 mlrd. KM i realno je veći za 3,5% u odnosu na 2017. godinu.

Grafikoni u nastavku prikazuju apsolutne iznose nominalnog i realnog BDP-a FBiH i stope rasta istih za prethodni trogodišnji period, kao i procijenjene stope rasta BDP-a FBiH za 2018. godinu.

⁴ U toku izrade Smjernica dostupni su podaci za prva tri kvartala 2018. godine (BHAS) i procjene za četvrti kvartal 2018. godine (DEP)

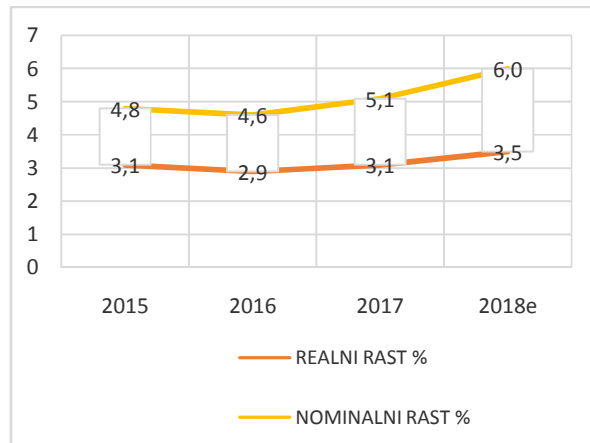
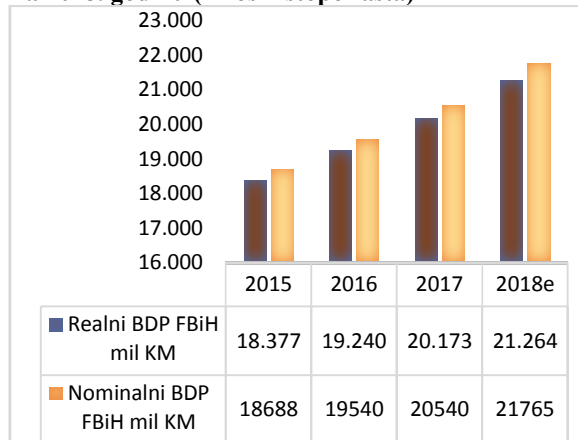
⁵ DEP: DOB-Makroekonomske projekcije 2020-2022, mart 2019. godine

⁶ Eurostat, „GDP main aggregates and employment estimates for IV quarter 2018“, no.42/19, mart 2019. godine

⁷ DEP: DOB-Makroekonomske projekcije 2020-2022, mart 2019. godine

⁸ Kvartalni rast BDP-a FBiH U 2018. godini iznosio je 3,9%, 3,4%, 3,3% i 3,6%, respektivno

Grafikoni 1. i 2. BDP Federacije BiH za period 2015-2017. godina (zvanični podaci) i procjena BDP-a FBiH za 2018. godinu (iznosi i stope rasta)

U Bosni i Hercegovini se u 2019. godini očekuje nastavak trenda ekonomskog rasta, iako bi stopa rasta bila neznatno niža nego u 2018. godini, imajući u vidu usporavanje ekonomskog rasta u Evropskoj uniji. Tako se u 2019. godini očekuje rast od 3,1%⁹, potaknut rastom potrošnje (javne i privatne), te investicija. Odabrani makroekonomski pokazatelji Bosne i Hercegovine za naredni srednjoročni period nalaze se u tabeli 2.

Tabela 2. Projekcije makroekonomskih pokazatelja BiH (2019-2022.), u %

Indikator	2019	2020	2021	2022
Bruto domaći proizvod (realni rast)	3,1	3,7	3,8	4,0
Indeks industrijske proizvodnje	2,3	4,3	4,7	5,0
Izvoz roba	4,9	7,2	6,7	6,6
Uvoz roba	2,9	4,7	5,1	4,6
Stope nezaposlenosti	33,0	31,5	30,0	29,0
Stope rasta broja zaposlenih lica	2,8	2,9	3,0	3,1
Indeks potrošačkih cijena	1,3	1,4	1,5	1,7

⁹ DEP: DOB-Makroekonomske projekcije 2020-2022., mart 2019. godine

Pod pretpostavkom povoljnog eksternog okruženja i implementacije strukturnih reformi u zemlji, sa glavnim osloncem u domaćoj tražnji, u Bosni i Hercegovini se u periodu od 2020.- 2022. godine očekuje rast BDP-a po stopama od 3,7%, 3,8%, te 4,0%, respektivno.

U 2019. godini se, usljed slabljenja izvozne tražnje, odnosno smanjene ekonomske aktivnosti u okruženju, očekuje usporavanje izvoznog i uvoznog rasta, s tim da će ovakvo usporavanje biti izraženije na uvoznoj strani, što će u konačnici rezultirati blagim smanjenjem vanjskotrgovinskog deficita, odnosno pozitivnim doprinosom ekonomskom rastu.

Projekcije nominalnog i realnog BDP-a FBiH, sa pripadajućim stopama rasta i očekivane inflacije prikazane su u tabeli 3.

Tabela 3. BDP-a FBiH za 2017. godinu, procjena za 2018. godinu i projekcije za period 2019-2022. godina

Indikator	Zvanični podaci	Procjena	PROJEKCIJE			
	2017		2018	2019	2020	2021
Nominalni BDP u mil.KM	20.540	21.765	22.744	23.790	24.979	26.279
Nominalni rast u %	5,1	6,0	4,5	4,6	5,0	5,2
Realni BDP u mil.KM	20.173	21.264	22.561	23.599	24.731	26.017
Realni rast u %	3,2	3,5	3,7	3,8	4,0	4,2
Inflacija %	1,8	2,4	0,8	0,8	1,0	1,0

U periodu od 2019-2022. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine se očekuje rast BDP-a po stopama od 3,7%, 3,8%, 4,0% i 4,2%. Uprkos projiciranom usporenom rastu u Evropskoj uniji (projicirani rast za EU28 je revidiran sa 1,9% na 1,5%¹⁰), u Federaciji Bosne i Hercegovine se u 2019. godini očekuje nastavak ekonomskog rasta, po nešto sporijoj stopi u odnosu na prethodni period, u iznosu od 3,7%. Očekivani rast će najznačajnije uporište imati u očekivanom porastu privatne i javne potrošnje, usljed višegodišnje provedbe politike fiskalne konsolidacije, te porastu ukupnih (privatnih i javnih) investicija.

Očekuje se da će glavni oslonac projiciranog rasta u srednjoročnom periodu biti domaća tražnja. Povećanje ukupne ekonomske aktivnosti, uz očekivano povećanje industrijske proizvodnje, građevinarstva, a s tim u vezi i broja zaposlenih i prihoda od izvoza, trebalo bi rezultirati povećanjem raspoloživog dohotka građana, te u konačnici i povećanjem privatne potrošnje. Na nivou zemlje, prosječni rast privatne potrošnje u periodu od 2020.-2022. godine očekuje se po stopama od 1,8%, 2,0% i 2,1%¹¹.

Uz navedeno, nastavak provedbe politike fiskalne konsolidacije će imati za cilj smanjenje javne potrošnje u odnosu na BDP, kroz ograničavanje rasta tekuće potrošnje i tekućih transfera, uvažavajući zakonski predviđen rast istih, te bi se eventualno ostvarene uštede, odnosno fiskalni prostor usmjerio na kapitalne investicije, čijim bi se rastom u konačnici ostvario i veći sveukupni ekonomski rast. Dakle, u narednom srednjoročnom periodu se u Federaciji Bosne i Hercegovine

¹⁰ DGECEFIN, European economic forecast, Winter Interim, februar 2019.

¹¹ DEP: DOB-Makroekonomske projekcije 2020-2022, mart 2019. godine

očekuje značajniji doprinos javnih investicija rastu BDP-a, prvenstveno kroz planiranu izgradnju putne i energetske infrastrukture.

Uz izvjesno sticanje statusa Bosne i Hercegovine kao kandidata za članstvo u EU, te kontinuirane procese unapređenja poslovnog okruženja i provedbu ostalih sveobuhvatnih strukturnih reformskih mjera, izvjestan je i veći priliv domaćih i stranih investicija. Takođe, uz pretpostavku provedbe pomenutih reformi u smislu poboljšanja konkurentnosti, u narednom srednjoročnom periodu se može očekivati i porast vanjskotrgovinske razmjene, odnosno postepeno smanjenje vanjskotrgovinskog deficita Federacije Bosne i Hercegovine.

A. Industrijska proizvodnja, uvoz - izvoz, inflacija

Indeks obima industrijske proizvodnje smanjen je na 0,8% u 2018. godini, sa 3,8% u 2017. godini¹². Najveće učešće u kretanju industrijske proizvodnje ima oblast Proizvodnje/snabdijevanja električnom energijom i plinom, koja bilježi rast u 2018. godini, zatim oblasti koje su zabilježile pad i to: Vađenje ruda i kamena, te Prerađivačka industrija, ponajviše usljed smanjene proizvodnje hemikalija, baznih metala, duhanskih, prehrambenih i tekstilnih proizvoda.

Obim robne razmjene u 2018. godini dodatno je povećan u odnosu na 2017. godinu, kada su stope rasta izvoza i uvoza bilježile dvocifrene iznose. Pokrivenost uvoza izvozom u 2018. godini iznosila je 59,6%, dok je u 2017. godini iznosila 58,3%.

U strukturi izvoza Federacije Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, prema klasifikaciji namjene proizvoda, najveći dio odnosi se na izvoz goriva i maziva, industrijskih materijala, kapitalnih proizvoda, transportnih sredstava, te proizvoda za široku potrošnju.

Najznačajniji vanjskotrgovinski partner Federacije Bosne i Hercegovine je Evropska unija. Najveći izvozni partneri su: Njemačka, Hrvatska, Italija i Srbija dok se, s druge strane, i najveći dio uvoza odnosi na ove zemlje, te na Kinu i Tursku.

Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u Federaciji Bosne i Hercegovine je u 2017. godini iznosila 1,7%, te 1,6% u 2018. godini¹³. Trend blagog porasta cijena potaknut je rastom cijena u segmentima prevoza, alkoholnih/bezalkoholnih pića i duhana, stanovanja, električne energije, plina, vode i ostalih energenata. Rast cijena u ovim odjeljcima posljedica je porasta cijene sirove nafte na svjetskom tržištu, kao i nastavak harmonizacije akcizne politike u BiH sa politikom akciza na cigarete u Evropskoj uniji.

Obzirom na očekivanja nižih cijena sirove nafte, pretpostavljena inflacija u EU u 2019. godini bi mogla biti nešto niža u odnosu na 2018. godinu¹⁴ i iznositi 1,6%.¹⁵ U Bosni i Hercegovini se, na osnovu posljednjih raspoloživih podataka u 2019. godini može očekivati inflacija od 1,3%, dok se u periodu 2020.-2022. godina očekuje kretanje iste po stopama 1,4%-1,7%. Kretanje inflacije će, kao i u prethodnom periodu, prvenstveno biti određeno kretanjem cijena sirove nafte na

¹² Federalni zavod za statistiku

¹³ Federalni zavod za statistiku

¹⁴ Inflacija EU u 2018. godini iznosila je 1,9%

¹⁵ Projekcije EUROSTAT-a, ECB-a i EK

svjetskom tržištu, cijena hrane i alkoholnih / bezalkoholnih pića, cijena komunalija u manjem obimu, te periodom provedbe akcizne politike na cigarete.

Naredni srednjoročni period se, u smislu očekivanog kretanja ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini može okarakterisati kao period niske i stabilne inflacije, sa projiciranim stopama iste od 0,8% u 2019. godini do 1,0% u 2022. godini¹⁶. Ovakvo kretanje cijena će u najvećoj mjeri biti određeno kretanjem cijena na svjetskom tržištu energenata, te domaćim faktorima kao što su cijene hrane, alkoholnih / bezalkoholnih pića, energenata, kao i potencijalnog nastavka provedbe harmonizacije akcizne politike na cigarete i duhan u skladu sa EU legislativom.

Industrijski promet u Federaciji Bosne i Hercegovine u januaru 2019. godine bio je manji za 5,0% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, dok je u februaru zabilježio rast po stopi od 9,5%.¹⁷

Federacija Bosne i Hercegovine je za februar 2019. ostvarila izvoz u ukupnoj vrijednosti 610,7 hiljada KM, što je 7,5% više u odnosu na januar 2019., odnosno za 1,9% više u odnosu na februar prethodne godine. U istom mjesecu ostvaren je uvoz u vrijednosti 1,01 mlrd. KM, što je za 16,4% više u odnosu na januar 2019., odnosno za 14,1% više u odnosu na februar prethodne godine. U periodu januar - februar 2019. izvoz je prosječno rastao svaki mjesec za 7,5%, a uvoz je prosječno rastao za 16,4%. Procenat pokrivenosti uvoza izvozom je 55,6% što je za 4,6% manje u odnosu na januar 2019. godine, kada je pokrivenost iznosila 60,2%. Trgovinski deficit Federacije Bosne i Hercegovine za februar 2019. iznosi 487,8 hiljada KM. Najveća vrijednost izvoza i uvoza ostvarena je u području prerađivačke industrije.¹⁸

Očekuje se usporen rast industrijske proizvodnje u 2019. godini po stopi od 2,3%, usljed smanjene proizvodnje u okviru rudarstva, prerađivačke proizvodnje, te smanjenja proizvodnje u hidroelektranama, dok se u narednom srednjoročnom periodu predviđa osjetniji napredak usljed provedbe reformskih mjera, odnosno povećanja investicionih ulaganja u industrijske kapacitete.

B. Tržište rada

U februaru 2019. godine, ukupan broj zaposlenih u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosio je 523658. U odnosu na prethodni mjesec broj zaposlenih se smanjio za 0,7%, a broj zaposlenih žena za 1,0%. Broj zaposlenih u pravnim osobama u odnosu na prethodni mjesec se smanjio za 0,8%, a broj zaposlenih žena za 1,1%. Stopa registrovane nezaposlenosti u februaru 2019. iznosila je 38,4%, a za žene 46,1%.¹⁹

Prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za februar 2019. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 895 KM i nominalno je niža za 3,1%, a realno za 3,4%, u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjesečna isplaćena neto plaća po zaposlenom za februar 2019. godine nominalno je viša za 5,0%, a realno za 4,0%. Prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća po zaposlenom za februar 2019. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine iznosila je 1.372 KM i nominalno je niža za 3,5% i realno za 3,7%, u

¹⁶ Inflacija mjerena korištenjem BDP deflatora

¹⁷ FZS, Saoštenje: Index prometa industrije za februar 2019 (prvi rezultati), br.9.1.2. od 02.4.2019. godine

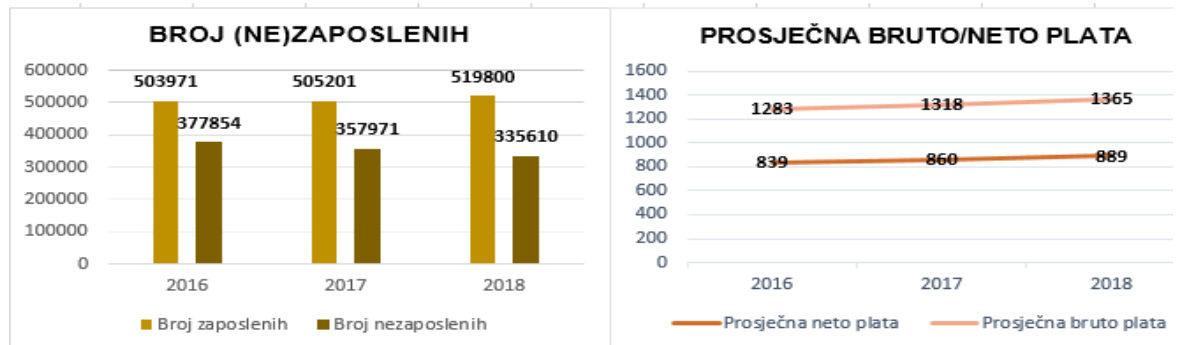
¹⁸ FZS, Saopštenje: Robna razmjena sa inozemstvom, br.16.1.2. od 20.3.2019. godine

¹⁹ FZS, Saopćenje: Zaposleni po područjima KD 2010 za februar 2019 (prvi rezultati), br.8.2.2. od 16.4.2019. godine

odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prethodne godine prosječna mjesečna isplaćena bruto plaća po zaposlenom za februar 2019. godine nominalno je viša za 5,1%, a realno za 4,0%.²⁰

Tržište rada FBiH u 2018. godini karakterizira daljnji pad stope nezaposlenosti, odnosno povećanje broja zaposlenih lica, kao i porast prosječnih ličnih primanja u vidu bruto i neto plate.

Osnovni pokazatelji tržišta rada u FBiH prikazani su na sljedećim grafikonima

Najznačajniji doprinos porastu broja zaposlenih lica bio je u oblastima industrije i trgovine, te, usljed porasta broja turističkih posjeta i noćenja, u oblasti hotelijerstva i ugostiteljstva. Registrovana stopa nezaposlenosti Federacije Bosne i Hercegovine u 2016. godini iznosila je 45,2%, dok je ista na kraju 2018. godine iznosila 39,2%.²¹

Na tržištu rada u Bosni i Hercegovini se u narednom srednjoročnom periodu očekuje daljnje smanjenje stope nezaposlenosti, odnosno porast broja zaposlenih lica. Projekcije su određene poslovnim ambijentom u Bosni i Hercegovini, odnosno u regiji, uz pretpostavku povećanog obima poslovnih aktivnosti. Uz ovakve uslove, u Bosni i Hercegovini se očekuje i rast prosječne neto plate koja bi se u periodu od 2020.-2022. godine mogla uvećati za 3,2%- 3,4%.²²

Odjeljak D. Realni sektor

Tokom 2019. godine povoljna eksterna dešavanja uz očekivano povećanje ukupne ekonomske aktivnosti u zemlji trebali bi rezultirati nastavkom trenda rasta industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini. Pored prerađivačke industrije gdje izvozna tražnja ima primarnu ulogu, tokom 2019. godine očekuje se i značajniji doprinos sektora za proizvodnju električne energije.

Naime, pod pretpostavkom povoljnijih hidroloških prilika tokom 2019. godine očekuju se bolji rezultati u proizvodnji električne energije, a samim tim i veći doprinos rastu industrijske proizvodnje.

Tako se uz pretpostavku nastavka trenda rasta proizvodnje u prerađivačkoj industriji, povećanje proizvodnje električne energije i tradicionalno dobrih rezultata

²⁰ FZS, Saopćenje: Prosječna bruto i neto plaća zaposlenih po područjima KD 2010 za februar 2019, br.8.1.2. od 16.4.2019. godine

²¹ Federalni zavod za statistiku i Federalni zavod za zapošljavanje

²² DEP: DOB-Makroekonomske projekcije 2020-2022, mart 2019. godine

u okviru sektora rudarstva, prema projekcijama DEP-a u Bosni i Hercegovini u 2019. godini može očekivati rast fizičkog obima proizvodnje od preko 5%.

U periodu 2020-2022. godina, u Bosni i Hercegovini se očekuje osjetniji ekonomski napredak u okviru kojeg bi dešavanja u industrijskoj proizvodnji trebala imati centralnu ulogu. Pored očekivanih povoljnih eksternih prilika, u ovom srednjoročnom vremenskom okviru se očekuje i značajniji utjecaj internih dinamika u funkciji jačanja industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini.

Naime, tokom ovog perioda očekuje se da bi reformske mjere na unapređenju poslovnog ambijenta koje provode nadležne institucije u Bosni i Hercegovini trebale polučiti mjerljive rezultate. Poboljšanje poslovnog ambijenta trebalo bi rezultirati povećanjem investicionih ulaganja (domaćih i inostranih), veću iskorištenost postojećih i pokretanje novih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih i jačanje konkurentske pozicije bh. proizvođača kako na domaćem tako i na inostranim tržištima. Imajući u vidu sve navedene okolnosti tokom ovog perioda očekivane stope rasta fizičkog obima industrijske proizvodnje prema projekciji DEP-a iznose preko 5% na godišnjem nivou.

Prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2018. godine iznosi 746,3 hiljada što je za 2,8% više u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajniji doprinos rastu bio je u djelatnostima prerađivačke industrije, trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala, te u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Istovremeno prosječan broj nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je smanjen za 6,1%, što je uticalo na smanjenje stope nezaposlenosti. Anketna stopa nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u 2017. godini iznosi 20,5%. Prosječna neto plaća u Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2018. godine iznosila je 851 KM i nominalno je veća za 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine uz sporiji realni rast (0,2%) zbog inflacije.

Iako još uvijek nisu dostupni detaljni podaci za tržište rada u 2019. godini može se očekivati da će u posmatranoj godini nastaviti trend postepenog smanjenja stope nezaposlenosti, odnosno povećanja broja zaposlenih lica.

Prema podacima za januar 2019. godine broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je manji za 7% u odnosu na januar 2018. godine. Kao i prethodnih godina, intenzitet rasta broja zaposlenih lica ali i plaća značajno će biti determinisan poslovnim ambijentom u Bosni i Hercegovini odnosno u regionu. Prema projekcijama Evropske komisije (Forecast, jesen 2018) u EU 28 takođe se očekuje postepeno smanjenje stope nezaposlenosti u 2019. godini.

Pored toga, nivo investicija i obim vanjskotrgovinske aktivnosti u Bosni i Hercegovini bi mogao uticati na kreiranje radnih mjesta odnosno intenzitet zapošljavanja. Uz rast potražnje i bolji poslovni ambijent očekuju se veće mogućnosti zapošljavanja. Djelatnosti koje zapošljavaju najveći broj lica u Bosni i Hercegovini (industrija i trgovina) mogle bi i u 2018. godini dati značajan doprinos zapošljavanju, odnosno obim poslovne aktivnosti u navedenim oblastima utica će na stopu rasta broja zaposlenih lica. Prema navedenim dešavanjima u Bosni i Hercegovini se u 2019. godini može očekivati rast broja zaposlenih lica od 2,7%, odnosno prosječne neto plate od 1,9%.

U periodu 2020.-2022. godine prema projekcijama DEP-a očekuje se rast obima investicija, trgovine, industrijske proizvodnje što bi trebalo imati pozitivan uticaj na zapošljavanje i plaće u Bosni i Hercegovini. Takođe, nivo sporog vođenja

strukturnih reformi u Bosni i Hercegovini uticat će na intenzitet smanjenja stope nezaposlenosti, što je pored pretpostavljenog ekonomskog rasta jedan od bitnih faktora za ostvarenje projekcija na tržištu rada i kreiranje novih radnih mjesta. Uzimajući u obzir sve navedeno, u periodu 2020.-2022. godine se može očekivati rast broja zaposlenih lica oko 2,5%- 2,6%, odnosno neto plaća 2,4%-2,8%.

U Bosni i Hercegovini u periodu I-XII 2018/I-XII 2017. godine je zabilježena inflacija od 1,3%. Najznačajniji doprinos inflaciji bio u odjeljcima prevoza, alkoholnih pića i duhana, hrane i bezalkoholnih pića. Cijene u odjeljku prevoza u posmatranom periodu su uvećane za 5,6% podstaknute rastom cijena sirove nafte na svjetskom tržištu. U odjeljku alkoholnih pića i duhana cijene su uvećane 5,2% zbog rasta cijena duhana i cigareta (nastavak harmonizacije akciza na cigarete i duhana sa EU legislativom), ali i zbog politike povećanja cijena cigareta pojedinih proizvođača. Iako su u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u posmatranom periodu cijene uvećane 1%, njihov doprinos rastu inflacije bio je evidentan zbog velikog udjela u CPI indeksu.

Kretanje ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini u 2019. godini značajno će determinisati dešavanja na svjetskom tržištu energenata (naročito sirove nafte), kao i nekoliko bitnih domaćih faktora poput povećanja akciza na duhan i cigarete i goriva. Rast cijena sirove nafte nastavljen je u 2019. godini. Prema podacima Svjetske banke cijena sirove nafte (brent) u februaru 2019. godine iznosila je 65,4 \$/barelu, što je više za 18% u odnosu na isti mjesec prethodne godine. Pored toga, prema predviđanjima Evropske komisije (zimске projekcije 2019) cijena sirove nafte u 2019. godini mogla bi biti veća za 24,6% u odnosu na prethodnu godinu.

DIO TREĆI – FISKALNE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

POGLAVLJE I. FISKALNE PRETPOSTAVKE

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2020.-2022. godine sastoje se od osnovnog scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se na sljedećim pretpostavkama:

- Prognoze makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za period 2019.-2021 iz marta 2019;
- Izmjene Zakona o akcizama u primjeni od 1.2.2018.²³
- Nastavak harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i primjena nove politike oporezivanja rezanog duhana²⁴;
- Efekti primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), u primjeni od 01.02.2017;
- Tekući trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Politika akciza na duhan u 2018. utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom²⁵ Upravnog odbora UIO. Politika akciza na duhan u periodu 2018-2019

²³ Službeni glasnik BiH broj: 91/17

²⁴ Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ broj: 49/14)

²⁵ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2018.godinu (Službeni glasnik BiH broj: 84/17).

podrazumijeva kontinuirano godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne akcize na cigarete (minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične akcize na rezani duhan sa akcizom na cigarete (minimalno 80% minimalne akcize na cigarete). Očekuje se da će se minimalna akciza na cigarete u EU za sve cjenovne kategorije cigareta dostići 2019. godine. 2017. godina je bila godina rekordne naplate prihoda od indirektnih poreza, bruto i neto, i ujedno, godina izuzetno visokog rasta izvoza od 17,4% i snažnog rasta uvoza od 12,2%, koji su u velikoj mjeri determinirali bruto i neto naplatu. U prvom polugodištu stopa rasta je iznosila 3,1%, da bi u drugom dijelu godine, sve do decembra, stope rasta neto prihoda dosezale i 5,7%. Međutim, neočekivano loša naplata prihoda u decembru kumulativnu stopu rasta neto prihoda je smanjila sa 4,8%, koliko je ostvareno za jedanaest mjeseci, na 3,5%. Najvažniji segmenti rasta bruto prihoda od indirektnih poreza bili su PDV na uvoz, potom domaći PDV, te u manjoj mjeri prihodi od carina, putarine, akciza na derivate nafte i duhanske prerađevine. Važan faktor rasta bila je i potrošnja nerezidenata u tranzitu, uključujući i turizam, te prekograničnoj i malograničnoj potrošnji, koja je posljedica regionalne konkurentnosti cijena derivata u Bosni i Hercegovini. Iako se očekivalo da će primjena adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) od 1.2.2017. donijeti značajan pad prihoda od carina ostvaren je neto porast prihoda od 20,9 mil KM.

U prvom kvartalu 2018. nastavljani su pozitivni trendovi u naplati prihoda od indirektnih poreza. Prema preliminarnom izvještaju o gotovinskom toku na JR UIO u prvom kvartalu 2018. bruto naplata je iznosila 1,701 mlrd KM. Isplate povrata su bile veće za 25,4 mil KM u odnosu na prvi kvartal 2017., što je umanjilo efekte bruto naplate. U konačnici neto naplata prihoda od indirektnih poreza je bila veća za 132,7 mil KM od naplate u prvom kvartalu 2017, odnosno za 10,6%. Vrlo visoka stopa rasta prihoda u prvom kvartalu 2018. u određenoj mjeri odstupa od uobičajene šeme naplate indirektnih poreza.

Odjeljak A. Projekcije prihoda od indirektnih poreza na nivou Bosne i Hercegovine

Srednjoročni plan ukupnih javnih prihoda za period 2020.-2022. godina prati nastavak zabilježenog pozitivnog trenda ostvarenja prihoda i zasniva se na pozitivnim makroekonomskim pretpostavkama.

Konsolidirani plan prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine uključuje plan prihoda Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, kantonalnih budžeta i budžeta jedinica lokalne samouprave, plan poreznih prihoda - doprinosa vanbudžetskih fondova, te plan javnih prihoda ostalih korisnika (upravitelji za ceste, fondovi i sl.).

Od 01.02.2018. godine prihodi po osnovu namjenske putarine za autoceste povećani su sa 0,10 KM/l na 0,25 KM/l. Prikupljanje ovih prihoda vrši se na posebnom podračunu, otvorenom kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. S obzirom da još uvijek nije utvrđena metodologija raspodjele između entiteta i Brčko Distrikta, plan raspoloživog dijela za Federaciju Bosne i Hercegovine za ovaj srednjoročni period nije iskazan u okviru ukupne konsolidacije prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Također, potrebno je naglasiti da konsolidacija planiranih prihoda ne odražava cjelokupan plan fiskalnog okvira, s obzirom da nisu obuhvaćeni prihodi javnih preduzeća u Federaciji Bosne i Hercegovine, ukupan dug i primici.

U plan ukupnih prihoda najvećim udjelom ulaze prihodi po osnovu indirektnih poreza. Projekcije ove kategorije prihoda temelje se na srednjoročnom planu ukupnih prihoda od indirektnih poreza na Jedinственном računu²⁶, koji u skladu sa svojim nadležnostima priprema Odjeljenje za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje. Iste su zasnovane na projekcijama kretanja makroekonomskih pokazatelja u navedenom periodu, kao i na historijskom trendu naplate ovih prihoda. Plan prihoda po osnovu indirektnih poreza uzima u obzir i efekte primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i EFTA, kao i efekte adaptiranog sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), koji je u primjeni od 01.02.2017. godine.

Kako se u skladu sa članom 21. Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja („Službeni glasnik BiH“, broj: 44/03) iznos prihoda od indirektnih poreza, koje Federacija Bosne i Hercegovine dobije u raspodjeli sa Jedinственным računa, umanjuje za iznos sredstava potrebnih za servisiranje vanjskog duga ovog entiteta, raspoloživi prihodi od indirektnih poreza za korisnike u Federaciji Bosne i Hercegovine će direktno ovisiti i od planiranog nivoa otplate u ovom srednjoročnom periodu.

U plan ukupnih prihoda najvećim udjelom ulaze prihodi po osnovu indirektnih poreza. Projekcije ove kategorije prihoda za Budžet Federacije Bosne i Hercegovine, kantone, jedinice lokalne samouprave i upravitelje cesta temelje se na srednjoročnom planu ukupnih prihoda od indirektnih poreza na Jedinственным računu²⁷, koji u skladu sa nadležnosti, kako je već gore istaknuto, priprema OMA. Iste su zasnovane na projekcijama kretanja makroekonomskih pokazatelja u navedenom periodu, kao i na historijskom trendu naplate ovih prihoda. Plan prihoda po osnovu indirektnih poreza uzima u obzir i efekte primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i EFTA, kao i efekte adaptiranog sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), koji je u primjeni od 01.02.2017. godine.

Prihodi od indirektnih poreza, koje Federacija BiH dobije u međuentiteskoj raspodjeli, saglasni su učešću ovog entiteta u prijavljenoj krajnjoj potrošnji, koje je za ovaj srednjoročni period planirano sa oprežnošću, dok su raspoloživi prihodi za budžetsku potrošnju svih korisnika u Federaciji BiH uvjetovani i nivoom planiranih sredstava za otplatu vanjskog duga, koji je planiran znatno niže, ako se uporedi sa izvršenjem u prethodnom periodu.

Ukupni projicirani prihodi od indirektnih poreza, koje bi trebali biti doznačeni Federaciji Bosne i Hercegovine u ovom srednjoročnom periodu, kako je vidljivo iz prednjeg tabelarnog pregleda, u prognoziranom BDP-u Federacije Bosne i Hercegovine uzimaju prosječno učešće od 15,5%.

Prema preliminarnom izvještaju Uprave za indirektno oporezivanje u aprilu 2019. godine neto naplata prihoda od indirektnih poreza je bila veća za 65,3 mil. KM ili za 13,6%. Neto efekti za prva četiri mjeseca 2019. godine iznosili su 156,9 mil

²⁶ Preuzeto od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje u aprilu 2019. godine.

²⁷ Preuzeto od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje u aprilu 2019. godine.

KM, što predstavlja rast od 8,4% u odnosu na neto naplatu u istom periodu 2018. godine.

Glavni generator rasta prihoda u prva četiri mjeseca 2019. godine je PDV, kojeg je naplaćeno 86,4 mil. KM više nego 2018. godini, s tim da se očekuju i veći efekti nakon usklađivanja neusklađenih prihoda od cca 34,2 mil. KM. Pozitivni efekti su ostvareni i u naplati akciza na derivate nafte i putarine, te u naplati prihoda od carina. Prihodi od akciza na duhanske prerađevine su u aprilu zabilježili pad od 8,2%, čime je anuliran rast u prvom kvartalu 2019. godine.

Prema projekcijama Odjeljenja za makroekonomsku analizu (u daljem tekstu Odjeljenje) iz oktobra 2018. godine, očekivalo se da će u 2018. godini biti prikupljeno 6.142,6 mil. KM prihoda od indirektnih poreza. Pokazalo se da su projekcije bile relativno oprezne, s obzirom da je naplaćeno 6.220,8 mil. KM ili 78,2 mil. KM više prihoda. Projekcije su premašene na prihodima od PDV-a i akciza na duhan zbog pozitivnih trendova naplate neto PDV-a u posljednjem kvartalu 2018. godine, te promjene strukture tržišta cigareta u korist uvoznih koja je donijela i promjene sheme naplate prihoda od akciza.

Projektovani iznos naplate neto prihoda od indirektnih poreza za 2019. godinu iznosi 6.452,9 mil. KM što je za 3,7% više nego u 2018. godini. Projektovana stopa rasta prihoda je za 1,1 viša od projekcija Odjeljenja iz oktobra prošle godine. Najveći doprinos projektovanom apsolutnom rastu prihoda u 2019. godini od 232,1 mil. KM imaju prihodi od PDV-a (140,4 mil. KM). Slijede prihodi od putarina i akciza sa projektovanim rastom od 35,7 i 35,4 mil. KM. Projektovani rast prihoda od carina iznosi 15,7 mil. KM. Ostatak godišnjeg rasta prihoda se odnosi na ostale i neusklađene prihode na Jedinstvenom računu Uprave za indirektno oporezivanje.

Projektovani iznos prihoda po vrstama za 2019. godinu čini osnovu za izradu projekcija za period 2020-2022. godine. Projektovani rast prihoda od indirektnih poreza iznosi 176,6 mil. KM, 199,1 mil. KM i 223,9 mil. KM za 2020., 2021. i 2022. godinu respektivno.

I u ovom periodu je PDV najveći generator rasta prihoda, s obzirom na njegovo značajno učešće u prihodima od indirektnih poreza i stabilne stope rasta u skladu sa projekcijama rasta privatne potrošnje (DEP).

Projekcije prihoda za period 2019.-2022. godine prikazane su u tabeli 4. Kako bi se osigurala uporedivost projektovanih i naplaćenih prihoda od indirektnih poreza, projekcije prihoda od indirektnih poreza prikazane su na gotovinskoj osnovi u skladu sa izvještajima Uprave za indirektno oporezivanje o naplati po vrstama prihoda.

Tabela 4.

Vrsta prihoda (neto)	u mil. KM					Projektovana stopa rasta			
	Izvršenje 2018	Projekcija				2019	2020	2021	2022
		2019	2020	2021	2022				
PDV	3.839,00	3.979,50	4.106,30	4.246,50	4.405,00	3,70%	3,20%	3,40%	3,70%
Akcize	1.444,70	1.480,10	1.495,60	1.517,10	1.539,60	2,50%	1,00%	1,40%	1,50%
Carine	286,6	302,3	324,4	348,1	376,3	5,50%	7,30%	7,30%	8,10%
Putarina	620,7	656,4	668,3	681,6	695,9	5,80%	1,80%	2,00%	2,10%

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE ZAVIDOVIĆI broj 11/2019

Ostalo	29,7	34,6	35	35,4	35,8	16,40%	1,10%	1,20%	1,20%
UKUPNO	6.220,80	6.452,90	6.629,60	6.828,70	7.052,60	3,70%	2,70%	3,00%	3,30%
Namjenska putarina *)	-385,9	-410,3	-417,7	-426	-435	6,30%	1,80%	2,00%	2,10%
Sredstva za raspodjelu	5.834,90	6.042,70	6.211,90	6.402,70	6.617,70	3,60%	2,80%	3,10%	3,40%

Odjeljak B. Direktni porezi

U kategoriji direktnih poreza, prihodi po osnovu poreza na dobit predviđaju prosječan srednjoročni rast od 3,86% i prate makroekonomske pretpostavke za dati period. U komparaciji sa izvršenjima u prethodne tri godine, u kojima je ostvaren prosječni rast od preko 28%, uslovljen efektima novog Zakona o porezu na dobit, predviđa se stabilizacija polazne baze za projiciranje na nivou izvršenja u 2018. godini.

U odnosu na projicirani BDP za period 2020.-2022. godina, ovi prihodi uzimaju stabilno učešće od 4%, za svaku godinu.

Prateći makroekonomske pretpostavke, predviđeni porast nivoa zaposlenosti, kao i uvođenje do sada neoporezivih izvora prihoda u sistem oporezivanja, prihodi po osnovu poreza na dohodak planirani su sa prosječnim srednjoročnim rastom od 4,17%, te stabilnim projiciranim učešćem od 2% u prognoziranom kretanju BDP-a.

Iako je, posmatrajući izvršenje u zadnje dvije godine, došlo do značajnog rasta ove kategorije prihoda za oko 11% prosječno, treba imati u vidu da je određeni dio rasta ostvaren i kao rezultat primjene otpisa zatezne kamate na dugovanja javnih prihoda, pa temporalne efekte istoga isključiti prilikom projiciranja redovnih tokova. Iz tog razloga je procjena izvršena na gore navedeni način.

DIO ČETVRTI - STRUKTURA PRIHODA I POTROŠNJE BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI**POGLAVLJE I. PRIHODI BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI**

Ukupni poreski i neporeski prihodi i primici u Budžetu općine Zavidovići u 2019. godini planirani su u iznosu od 10,631 miliona KM, što u odnosu na prihode ostvarene za 2018. godinu predstavlja uvećanje od 5,4 %. U tabeli I navedene su projekcije prihoda za Budžet općine Zavidovići za period 2020.-2022. godina u ukupnom iznosu (budžetska sredstava, prihodi od sopstvene djelatnosti, namjenska sredstava i sredstva donacija) koje su date od strane Službe za upravu ekonomskih poslova i poduzetništvo Općine Zavidovići u dijelu neporeznih prihoda.

Odjeljak A. Indirektni porezi

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih i akciznih dažbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje nakon čega se raspodjeljuju kako slijedi:

1. Raspodjela na račun rezervi,

2. Raspodjela sredstava za potrebno finansiranje institucija Bosne i Hercegovine,
3. Otplata vanjskog duga,
4. Raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta.

Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i nižih nivoa vlasti.

U skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15) prihodi sa Jedinственог računa se dijele kako slijedi:

1. Finansiranje funkcija Federacije	36,20 %
2. Finansiranje funkcija kantona	51,23 %
3. Finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave	8,42 %
4. Finansiranje funkcija grada Sarajeva	0,25%
5. Direkcije za ceste	3,90 %

Tabela 9. Projekcija prihoda od indirektnih poreza (bez namjenskih prihoda Direkcija cesta) za Zeničko-dobojski kanton i općine Zeničko-dobojskog kantona za 2019. – 2021. godinu

Zeničko-dobojski kanton	Izvršenje	Plan	Projekcije		
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	207.959.388	221.214.472	232.701.313	247.071.598	256.274.816
KANTON	174.777.704	186.502.488	195.453.215	207.523.273	215.253.348
Breza	1.119.297	1.247.368	1.338.503	1.421.161	1.474.098
Doboj Jug	331.031	340.776	365.673	388.255	402.718
Kakanj	3.136.515	3.272.734	3.511.845	3.728.716	3.867.608
Maglaj	2.168.251	2.280.412	2.447.022	2.598.136	2.694.915
Olovo	1.059.298	1.073.765	1.152.216	1.223.371	1.268.940
Tešanj	4.057.194	4.275.772	4.588.167	4.871.506	5.052.965
Usora	568.959	582.962	625.555	664.185	688.926
Vareš	893.783	908.736	975.129	1.035.348	1.073.913
Visoko	3.260.652	3.379.896	3.626.837	3.850.809	3.994.249
Zavidovići	3.531.683	3.669.234	3.937.314	4.180.460	4.336.179
Zenica	10.187.468	10.696.932	11.478.467	12.187.311	12.641.278
Žepče	2.867.553	2.983.396	3.201.368	3.399.066	3.525.678
OPĆINE/GRAD – ukupno	33.181.684	34.711.984	37.248.098	39.548.324	41.021.468

Odjeljak B. Porez na dohodak

Ukupni prihodi od poreza na dohodak su projicirani na 0,993 miliona KM u 2019. godini, što predstavlja uvećanje od 9,3% u odnosu na izvršenje u 2018. godini. Projekcija prihoda od poreza na dohodak u Budžetu općine Zavidovići u 2020. godini predviđa povećanje od 2,1%, dok za 2020. i 2021. godinu predviđa povećanje od 1,98% odnosno 1% u odnosu na prethodnu godinu (tabela I).

POGLAVLJE II. POTROŠNJA U BUDŽETU OPĆINE ZAVIDOVIĆI

U ovom poglavlju su sažeta glavna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima. Ovakva analiza predstavlja važan element u srednjoročnom planiranju budžeta i pruža pregled strukture budžeta po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih neravnoteža, koje se trebaju razmotriti u procesu razmatranja prioriternih rashoda i definisanja gornjih granica rashoda budžetskih korisnika. U ovom dijelu se analiziraju i daju preporuke o strukturi budžeta s osvrtom na plaće i naknade, materijalne troškove, grantove i kapitalne izdatke.

Na osnovu ove analize i prognoze prihoda urađene su projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji za period 2020. – 2022. godina.

Postojeća struktura potrošnje nije optimalna, uslijed alociranja velikog iznosa budžetskih sredstava na plaće i naknade, socijalne transfere, te nedovoljne alokacije na materijalne troškove i kapitalne investicije, pa je imperativ na Općinskom načelniku da se odupre povećanju potrošnje van okvira onoga što je fiskalno održivo.

U tabeli II daju se okvirni ukupni troškovi po osnovu rashoda iz budžeta i po osnovu prihoda od sopstvene djelatnosti, namjenskih sredstava, donacija i primljenih tekućih transfera.

Odjeljak A. Plaće i naknade

U narednom periodu ne predviđa se značajno povećanje broja zaposlenih. Broj zaposlenih lica i nivo plaća u 2020. godini bi trebao ostati relativno nepromijenjen u odnosu na 2019. godinu kao i u naredne dvije godine (tabela III).

Odjeljak B. Materijalni troškovi

Potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 1,915 mil. KM u 2020. godini, što predstavlja 16,73% ukupnog Budžeta općine Zavidovići. Za izdatke za materijal i usluge u projekcijama za 2021. i 2022. godinu ne predviđa se povećanje u odnosu na prethodnu godinu (tabela II).

Odjeljak C. Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2020. godini iznose 3,6 mil. KM i u odnosu na ukupan Budžet uzimaju učešće od 30,96 %.

U strukturi planiranih tekućih transfera za 2020. godinu, najveći dio se odnosi na transfere iz oblasti socijalne zaštite, transfere iz oblasti obrazovanja, nauke, kulture i sporta, transfere iz oblasti rješavanja pitanja prava pripadnika boračke populacije i ostale tekuće transfere (tabela II).

Odjeljak D. Kapitalna potrošnja općine Zavidovići

Ukupni kapitalni izdaci iz budžeta se projiciraju na 1,925 mil. KM u 2020. godini. Opredjeljenje Općinskog načelnika za održivi budžet, usljed efekata svjetske ekonomske krize koja je uticala na provođenje odgovarajućih mjera štednje u svim segmentima se odrazilo i na projekciju izdataka za kapitalne projekte u narednom periodu.

Više podataka o kapitalnim izdacima je dato u tabeli koja slijedi.

Predviđeni kapitalni projekti uključuju:

- Kapitalne projekte iz cestovne infrastrukture
- Kapitalne projekte iz oblasti vodoprivrede, obrazovanja i privrede i razvoja
- Kapitalne projekte iz oblasti izgradnje javne rasvjete
- Nastavak izgradnje industrijske zone
- Kapitalne projekte iz oblasti uređaja zajedničke komunalne potrošnje
- Nabavka stalnih sredstava.

Njihova pojedinačna visina i raspored po nadležnim korisnicima bit će utvrđena budžetima svake projicirane godine.

POGLAVLJE III. OKVIRNE TABELE PRIHODA I RASHODA BUDŽETA OPĆINE ZAVIDOVIĆI

Budžet je glavni instrument za određivanje politika vlada. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi vlade prevode u usluge, programe i aktivnosti koje su usmjerene ka ispunjavanju socijalnih i ekonomskih potreba građana.

Suočen sa prioritetima i zahtjevima budžetskih korisnika koji prevazilaze nivo raspoloživih resursa, Općinski načelnik je obavezan da donese odluke o tome koje su njegove prioritetne politike. Općinske službe su imale obavezu pripremiti i dostaviti Službi za upravu ekonomskih poslova i poduzetništvo preglede prioriteta. Cilj ovih tabela je da općinskim službama pruže mogućnost da doprinesu izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2020. - 2022. godinu, tako što će odrediti svoje ključne prioritete za raspodjelu budžeta za 2020. godinu i za naredne godine, a u skladu sa ciljevima ekonomskih i društvenih politika. Službe su utvrdile i svoje prijedloge visoko prioritetne potrošnje (za postojeće i nove programe/aktivnosti), kao i moguće uštede/opcije smanjenja za programe nižeg prioriteta, kako bi se ti resursi preusmjerili na inicijative višeg prioriteta.

U prilogu su date tabele prihoda (tabela IV) i potrošnje Budžeta općine Zavidovići kao i tabela funkcionalne klasifikacije (tabela V), koje predstavljaju okvirne veličine poslovanja u narednom trogodišnjem periodu.

KONSOLIDOVANA OKVIRNA PROJEKCIJA PRIHODA ZA PERIOD 2020.- 2022.GODINE

	Ostvareno 2018.				Plan Budžeta 2019.				Projekcija 2020.				Projekcija 2021.				Projekcija 2022.			
	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno	Kanton	Općine	VBF	Ukupno
I POREZI	0,0	5.691,5	0,0	5.691,5	0,0	5.955,4	0,0	5.955,4	0,0	6.032,5	0,0	6.032,5	0,0	6.116,0	0,0	6.116,0	0,0	6.176,0	0,0	6.176,0
1 Indirektni porezi sa jedinstvenog računa		4.413,2		4.413,2		4.396,5		4.396,5		4.450,0		4.450,0		4.500,0		4.500,0		4.550,0		4.550,0
2 Porez na dohodak		910,0		910,0		993,9		993,9		1.015,0		1.015,0		1.035,0		1.035,0		1.045,0		1.045,0
3 Porez na dobit		1,2		1,2		1,6		1,6		1,5		1,5		1,0		1,0		1,0		1,0
4 Porezi građana		366,8		366,8		562,3		562,3		565,0		565,0		579,0		579,0		580,0		580,0
5 Ostali porezi		0,4		0,4		1,1		1,1		1,0		1,0		1,0		1,0				0,0
II NAKNADE I TAKSE	0,0	1.736,0	0,0	1.736,0	0,0	2.185,7	0,0	2.185,7	0,0	2.236,0	0,0	2.236,0	0,0	2.231,0	0,0	2.231,0	0,0	2.241,0	0,0	2.241,0
1 Naknade i takse		1.736,0		1.736,0		2.185,7		2.185,7		2.236,0		2.236,0		2.231,0		2.231,0		2.241,0		2.241,0
III NOVAČANE KAZNE	0,0	14,4	0,0	14,4	0,0	18,0	0,0	18,0	0,0	18,0	0,0	18,0	0,0	18,0	0,0	18,0	0,0	18,0	0,0	18,0
1 Novčane kazne		1,6		1,6		3,0		3,0		3,0		3,0		3,0		3,0		3,0		3,0
2 Ostali prihodi		12,8		12,8		15,0		15,0		15,0		15,0		15,0		15,0		15,0		15,0
OSTALI NEPORESKI IV PRIHODI	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostali neporeski prihodi				0,0				0,0				0,0				0,0				0,0
V FINANSIRANJE I TRANSFERI	0,0	2.291,2	0,0	2.291,2	0,0	2.147,0	0,0	2.147,0	0,0	3.024,7	0,0	3.024,7	0,0	3.030,0	0,0	3.030,0	0,0	3.061,1	0,0	3.061,1
1 TRANSFERI		2.291,2		2.291,2		2.147,0		2.147,0		3.024,7		3.024,7		3.030,0		3.030,0		3.061,1		3.061,1
KAPITALNI PRIMICI I PRODAJE STALNIH VI SREDSTAVA	0,0	106,2		106,2	0,0	324,9		324,9	0,0	315,0		315,0	0,0	300,0		300,0	0,0	300,0		300,0
VI UKUPNO (I+II+III+IV+V+VI)	0,0	9.839,3	0,0	9.839,3	0,0	10.631,0	0,0	10.631,0	0,0	11.626,2	0,0	11.626,2	0,0	11.695,0	0,0	11.695,0	0,0	11.796,1	0,0	11.796,1

Ekonomska klasifikacija

U 000 KM

Redni broj	Ekonomski kod		OSTVARENO	PLAN 2019.	PROJEKCIJA			
			2018. GODINA	GODINA	2020. GODINA	2021. GODINA	2022. GODINA	
1		UKUPNO PLAĆE I NAKNADE (2+3+4)	2440,558	3014,114	3026,16	3046,99	3068,09	
2	611100	Bruto plaće	1966,695	2385,94	2395,15	2395,9	2415	
3	611200	Naknade	265,912	378,459	380	400	400	
4	612000	Doprinosi	207,951	249,715	251,01	251,09	253,09	
5	613000	MATERIJALNI TROŠKOVI	642,686	1841,035	1915	1938	1978	
		TEKUCI TRANSFERI I DRUGI						
		TEKUĆI RASHODI						
6	614000	(7+8+9+10)	4484,425	3487,9	3600	3650	3700	
	614400							
	614500							
7	614600	Subvencije	199,87	200	200	200	200	
8	614200	Transferi pojedincima	1891,146	1417	1450	1450	1450	
		Transferi drugim nivoima vlasti i fondovima	1267,566	1241	1250	1250	1250	
9	614100							
	614300							
	614700							
10	614800	Ostali tekući transferi	1125,843	629,9	700	750	800	
	615100,615200							
	615300,615400,615							
	500,615600,615700	Kapitalni transferi	1865,37	1846,5	1925	2000	2000	
12	616000	Izdaci za kamate	17,295	2,5	140	130	120	
		Izdaci za nabavku stalnih sredstava	74,708	288	300	200	200	
13	821000							
14	823000	Izdaci za otplatu dugova	314,28	130,99	680	680	680	
15	822000	Izdaci za finansijsku imovinu						
16		Ostalo		20	40	50	50	
		UKUPNO						
		(1+5+6+11+12+13+14+15+16)	9839,322	10631,039	11626,16	11694,99	11796,09	

TABELA III

Plaće i zaposleni

	OSTVARENO 2018. GODINA	PLAN 2019. GODINA	PROJEKCIJA			
			2020. GODINA	2021. GODINA	2022. GODINA	
UKUPNE PLATE, NAKNADE I DOPRINOSI (BRUTO)	2440558	3014114	3026160	3046999	3068090	
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH	97	97	97	98	98	
PROSJEČNA PLATA (NETO)	1162	1284	1286	1287	1291	

PRIKAZ NEPOREZNIH PRIHODA, PRIMTAKA I FINANSIRANJA OPĆINSKIH BUDŽETA

U 000 KM

Rb	Naziv prihoda	Vrsta prihoda	Izvršenje budžeta 2018.	Plan 2019.	Projekcija budžeta 2020.	Projekcija budžeta 2021.	Projekcija budžeta 2022.
	2	3	4	5	6	7	8
1	Neporezni prihodi i primici i finansiranje (1.+2.+3.)		8.929	9.637	10.611	10.660	10.751
1	Neporezni prihodi (1.+2.+3.+4.+5.)		8.823	9.312	9.496	9.560	9.651
	Neporezni prihodi (1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.+1.6.+1.7.+1.8.+1.9.)		222	117	195	216	237
1.1.	Prihod od finansijske i nematerijalne imovine	721110	142	110	190	210	230
1.2.	Prihod od zemljišne rente i iznajmljivanja	721120	3	5	4	5	6
1.3.	Ostali prihodi od finansijske i nematerijalne imovine	721210	49	1	1	1	1
1.4.	Ostali prihodi od imovine	721230	28	1			
1.5.	Kamate primljene od pozajmica od drugih nivoa vlade	721310	0	0	0	0	0
1.6.	Kamate primljene od pozajmica pojedincima i neprofitnim organizacijama	721320	0	0	0	0	0
1.7.	Naknade primljene od pozajmica od drugih nivoa vlade	721410	0	0	0	0	0
1.8.	Naknade primljene od pozajmica pojedincima i neprofitnim organizacijama	721420	0	0	0	0	0
1.9.	Prihodi od pozitivnih kursnih razlika	721510					
2	Prihodi od pružanja usluga budžetskih korisnika		722600	0			
3	Prihodi od neplaniranih uplata		722700	2	3	3	3
4	Tečući transferi (transferi i donacije)		730000	3.179	2.425	2.430	2.461
4.1.	Primljeni tečući transferi od inostranih vlada	731110	40				
4.2.	Primljeni tečući transferi od ostalih nivoa vlasti		732110	3.139	2.425	2.430	2.461
4.2.1.	Primljeni tečući transferi od Države	732111	0	0	0	0	0
4.2.2.	Primljeni tečući transferi od Federacije	732112	914	200	200	200	200
4.2.3.	Primljeni tečući transferi od Republike Srpske	732113	0	0	0	0	0
4.2.4.	Primljeni tečući transferi od kantona	732114	2.215	1.947	2.225	2.230	2.261
4.2.5.	Primljeni tečući transferi od gradova	732115	10	0	0	0	0
4.2.6.	Primljeni tečući transferi od općina	732116	0	0	0	0	0
5	Ostali prihodi koji nisu obuhvaćeni navedenim kontima:		5.420	7.047	6.874	6.911	6.950
2	PRIMICI		106	325	315	300	300
	Primici (2.1.-2.8.)		106	325	315	300	300
2.1.	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	811110	106	325	315	300	300
2.2.	Primici od privatizacije i sukcesije	811120	0	0	0	0	0
2.5.	Ostali kapitalni primici	811900	0	0	0	0	0
2.8.	Primici od finansijske imovine	813000	0	0	0	0	0
3	FINANSIRANJE (ukupno od r.br. 36. do r.br. 37.)		0	0	800	800	800
	Primici od dugoročnog zaduživanja	814000	0	0	800	800	800
	Primici od kratkoročnog zaduživanja	815000	0	0	0	0	0
	Neraspoređeni višak prihoda	590000					
	POREZ NA DOHODAK	716100	910	994	1.015	1.035	1.045

TABELA V

Funkcionalna klasifikacija

U 000 KM

	2018. GODINA	2019. GODINA	2020. GODINA	2021. GODINA	2022. GODINA
Opšte vladine usluge					
1 (2+3+4)	4243,308	5095,039	5376,66	5326,99	5328,19
2 Opšte javne usluge	3507,38	4062,297	4321,26	4271,99	4286,19
3 Održava	687,046	971,342	990,2	985	972
4 Javni red i sigurnost	48,882	61,4	65,2	70	70
Društvene djelatnosti					
5 (6+7+8+9+10)	3406,311	3113,5	3356,5	3345	3360
6 Obrazovanje	813,428	701	780	785	790
7 Zdravstvo	97,224	113,5	115	120	120
8 Socijalna pomoć i zaštita	1738,047	1373	1425	1415	1420
9 Stambene i komunalne usluge	337,887	521	536,5	525	530
10 Kultura, rekreacija i religija	419,725	405	500	500	500
Ekonomске usluge					
11 (12+13+14+15+16)	1611,362	1947	2343	2523	2607,9
12 Gorivo i energija					
13 Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	199,87	200	20	200	200
14 Ruda i mineralni resursi					
15 Transport i komunikacije	984,734	1281,8	1651	1658	1752,9
16 Ostali ekonomski poslovi i usluge	426,758	465,2	672	665	655
17 Ostala potrošnja (zaštita okoliša)	578,341	475,5	550	500	500
UKUPNA POTROSNJA					
(1+5+11+17)	9839,322	10631,039	11626,16	11694,99	11796,09